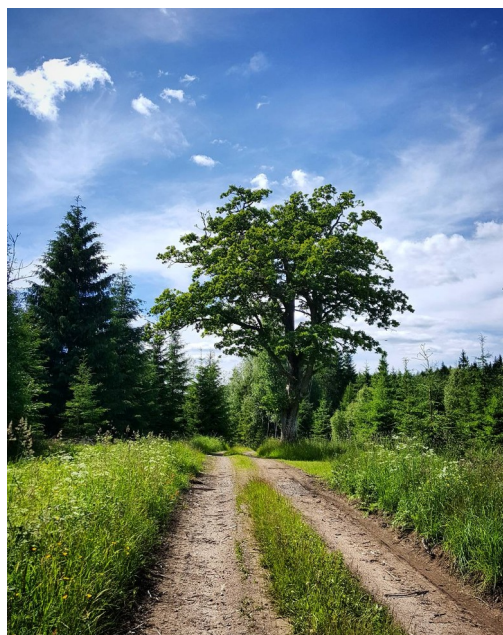

Torp nr 32.
Torpet Bergsjöhölja under Nolgatan i Bälinge socken,
senare under Bälinge Fräsegården, Bälinge
(Borrsjöhuljan)

Bebott ca 1795-1943

57.910699114722, 12.653377842973455

Vägen mot torpet Bergsjöhölja som låg till höger i bild.

Torpet låg i Bälinge socken alldeles vid gränsen till Hols socken. Tar med torpet eftersom det socialt tillhör Oryd/Holskaryd. Torpet låg vackert mellan de små sjöarna Bergsjön och Eketjärnen.

Första familjen:

1795-1829

Sockenskräddaren **Anders Larsson** (1765-1837) Född i ett torp under Prästgården i Nårunga. Död i Bergsjöhölja av bröstfeber. Sängliggande sin sista tid.

Gift sig 1791 med: (står redan då som "sockenskräddare uti Bälinge").

H. **Ella Svensdotter** (1758-1827) Ev född i Bredared. Död i Bergsjöhölja av feber.

Står som "*Fattiga*"

Deras barn:

Christina (1792-1849) Född i Fagerlid, Alingsås Landsförsamling. Till Lena 1818. Gift med Lars Andersson Vestergren (1793-1861) född i Hools Tåå, Hol. Flera barn. Död i Liden under Hols Berg, av "svullnad".

Får en "oä" son, **Carl**, 1816 på Bergsjöhulja.. Han står senare som lösdrivare. "Straffad för stöld 2 ggr 1843 i Göteborg." Bor med sin mor i Hol. Sedan till Göteborg 1846.

Johannes (1793-1875) Född i Näset under Fagerlid, Alingsås Landsförsamling. Gift sig 1814 med Catharina Månsdotter (1791-1853) på Dammsjöås under Maryd Östergård. Ev kan han ha varit soldat under namnet Johan Andersson Åhs. Blev torpare på Dammsjöås och bodde kvar hela livet. Fick många barn. En liten son, Anders Petter, drunknade 1823. Johannes dog på Dammsjöås som inhysesman, tillhörde "socknens fattiga".

Första barnet på Bergsjöhölja:

Lars (1795-) Född i "Nybygget". Troligtvis här i Bergsjöhölja. Dopvittnen från Fagerlid, Skaftareds Torp, Holskaryd. Till Nygård i Bälinge 1811. Dräng i Oryd 1817-1822. Till Alingsås stad 1822. Är dräng på Rådman Hulthéns gård nr 91 o 92. År 1828 till Wästergården Nolby. Till Engabo, Stockslycke 1829. Holmen Tomasgården 1831. Till torpet Björkhagen under Hjälmed 1832. Skämningared Sörgården 1834. Till Hol 1837. Hittar honom inte efter detta.

Carl (1796-1796) "Ekåsaryds torp". Död "1 vecka gammal" Är troligtvis han.

Carl (1797-1854) Dopvittnen från Skaftareds Tå, Ekåsaryd och Holskaryd. Straffad för stöld. Till Hol 1822. Gifter sig 1822 med Catharina Larsdotter (1798-1855), dotter till soldaten Lars Seger i Haked, Hol. De får flera barn och bor på "torp under Gotland". Efter 1845 "På socknens slut". Efter 1851 bor de i Fattigstugan, Hol. Carl dör 1854 av feber. Catharina dör 1855 i Fattigstugan, av lungsot.

Sven(1799-)Född i "Bergsjön". Dopvittnen från Skaftareds Tå och Holskaryd. Från Närunga 1815. Till Högråten, Torpa Rote 1817. Här 1817-1818. Till Skaftared 1819. Till Borås 1824 och 1829. Hittar inte honom efter det.

Brita Maja (1801-1801) Står död vid tre månaders ålder men fattas födelsenotis.

Brita Maria(1802-1802) Död vid två mån. Född "vid Klefva". Dopvittnen från Ekåsaryd, Holskaryd och Oryd.

Maria Christina (1805-) Dopvittnen från Holskaryd. Bildar familj här på Bergsjöhölja. Se nedan.

Här bodde också en tid två skraddarlärningar:

Anders Carlsson f 1788 och **Anders Ambjörnsson** f 1777, blev sockenskräddare 1803

Ella Svensdotter dör 1827 av "feber".

Hennes bouppteckning 1827 visar att hon lämnar sin make och 6 barn: fyra söner och två döttrar. Barnen var myndiga och endast dottern Maria Christina och dottersonen Carl bodde kvar på torpet. I bouppteckningen står att man hade bl a 2 kor, 2 får med lamm, en hel del skulder både till Anders Nilsson i Ekåsaryd, Anders i Oryd och till sina barn. Anders Larsson bor kvar här hos sin dotter livet ut, till 1837. Kullings häradsrätt (P) FII:22 (1824-1827) Bild 525 / sid 1043

1829-1856

Nästa familj:

Andreas Olofsson (1807-1851) Född i Oryd, åbo i Holskaryd. Död i Bergsjöhölja.

H. **Maria Christina Andersdotter** (1805-1857) Född här, se ovan.

De gifter sig 1829.

Deras barn, alla födda här:

Sven (1829-1831) Den lille pojken drunknade knappt två år gammal.

Stina (1831-) Dopvittnen från Dammsjöås. Till Olofstorp 1849. Till Nygård 1852. Till Kullabo, Alingsås Landsförsamling 1853. Till Bälinge 1854. Hittar henne inte efter det.

Edla Maja (1834-1917) Till Nolgatan 1853. Får tre oä söner, **Johan August** 1857 och **Carl Johan** 1862 i Göteborg och **Emil** 1865. Bor i Alingsås Stadsförsamling 1865 och är fabriksarbeterska på Hills fabrik 1872-73. Till Hjälsstad 1873, står som väverska. Gift 1877 med änkemannen banarbetare Johannes Andersson (1819-1903) från Rångedala. De får en son, Oscar 1877. Bor då i Wad, Skaraborg. Familjen till Fågslavik. Edla Maja död 1917 i Fågslavik av slaganfall.

Sonen Johan August finns i Göteborgs Garnisonsförsamling 1883 och heter Johansson Kullberg. Till Tyskland 1885.

Olaus (1836-1910) Dräng på torpet Näset under Skämningared 1854-55. I Töllsjö 1855-57. Sandhult 1865. Gift 1870 med Sofia Gabrielsdotter (1826-1902). Bosatta i Ramneröd, Uddevalla. Dör där.

Anders Peter (1840-1899) Dopvittnen från Dammsjöås, Mellombacken, Holskaryd. Till Fattigstugan i Torp 1856 med sin mor och två yngre syskon. Till Fullestad 1863. "Sinnesslö". Död som fattighjon på Nygård, Bälinge.

Sven (1842-) Dopvittnen från Holskaryd och Oryd. Till Gislatorp, Bälinge 1854. Hans far har dött 1851. Till Onsala, Halland 1859. Till Kalhed, Björlanda 1860. Osäkert var han tar vägen sedan.

Johanna (1844-1880) Dopvittnen från Damsjöås och Holskaryd. Till Fattigstugan i Torp 1856. Till Tokebacka Öfvregård 1859. Till Fässberg 1864. Till Göteborgs Domkyrkoförsamling 1866. Hon gifter sig 1870 med skomakare Carl Johan Söderström ((1842-1829) från Blekinge och de bildar familj i Göteborg. Johanna död och begravnen i Boston, Amerika 1880. Maken död i Örgryte, Göteborg.

Lars (1848-1874) Dopvittnen från Holskaryd. Till Gisslatorp 1861. Till Röttorp Östergård, Lena 1866. Till Alingsås Landsförsamling, Holmen Östergård 1867. Till Hol 1868. Troligtvis är det han i Göteborgs Domkyrkoförsamling när han gifter sig 1873 med väverskan Johanna Mathilda Johansdotter (1850-). Själv är han arbetskarl. Han avlider på Sahlgrenska sjukhuset följande år i "elakartad halssjuka".

När Andreas Olofsson dog på Bergsjöhulja i feber 1851 blev Maria Christina ensam med sju barn som var mellan 5-21 år. Johannes Andersson i Holskaryd utsågs till förmyndare för barnen. Hon bodde kvar som inhyses till 1856 då hon fick flytta till Fattighuset, Torps Rote, med tre av de yngre barnen, Anders Peter, Johanna och Lars. Hon dog där redan 1857 medan de tre barnen blev kvar till 1859. Se ovan vart de flyttade efter det.

Av Andreas bouppteckning framgår att man hade inga djur alls. Träsaker: en kärra, en tunna, tråg, en kista o dyl. Järnsaker: smedjestä, slägga, en hacka, en yxa, två gamla spadar, en hammare mm. Gångkläder: ett par stövlar, tre skjortor, en tröja och ett par byxor. En bibel och "en annan bok."

Man var skyldig änkan Johanna Jakobsdotter i Nygård 6.32 kr, Anders Bengtsson i Nordhult 1.16 kr, pigan Anna Forslun i Oryd 2 kr, Johannes Andersson i Holskaryd 32 öre, Andreas Andersson i Mellombacken 12 öre, Andreas Nilsson i Oryd 3.24 kr.

Kullings häradsrätt (P) FII:30 (1853-1856) Bild 93 / sid 179

1853-1913

Nästa familj:

Skogvaktare **Johannes Bengtsson** (1822-1913) Född i torp nr 6 Holskaryds Tåå. Se detta torp. Död i Bergsjöhölja.

H. Christina Johannesdotter (1829-1910) Född i Dammsjöås, Alingsås Landsförsamling. Hon var dotter till Johannes Andersson (1793-1849) som växt upp här på Bergsjöhölja se ovan. Christinas mor var Catharina Månsdotter (1791-1853) från Dammsjöås.

Johannes Bengtsson och Christina Johannesdotter gifte sig 1853 och flyttade till Bergsjöhölja. De hade arbetat samtidigt på Lygne Storegården som dräng och piga. När de gifte sig skriver prästen: "Brudens äldste broder Corpralen Carl Hallgren gifvit sitt och faderns samtycke."

Deras barn:

Johanna Fredrika (1856-1940) Dopvittnen från bl a Holskaryd.

Hon gifte sig 1878 med **Gustaf Emil Gabrielsson** (1853-1945) och de bosatte sig så småningom i Gräsbacken, Bögared. De fick många barn.

Gustaf (1858-1858) Dopvittnen från Maryd, Klofåsen och Holskaryd. Död av kramp.

Emma Mathilda (1859-1904) Dopvittnen från Dammsjöås, Klofåsen och Holskaryd.

Hon gifter sig 1887 med **Alfred Andreasson** (1862-1954) vilket är hennes kusin. Han bor på Dammen vid Holskaryd och de bosätter sig där. De får flera barn. Se torp nr 4 Dammen.

Ida Maria (1863-1951) Dopvittnen från Holskaryd. Arbetar som piga i Maryd några år men återvänder till Bergsjöhölja 1901 som arrendator. Hon är ogift. Se nedan.

Augusta (1867-1913) Dopvittnen från Dammen, Sörskog och Holskaryd. Till Hol 1891. Hon gifter sig 1892 med **Johan Salomon Lundblad** (1859-1940) från Lunneberg vid Oryd och de bosätter sig där. Se torp nr 19 Lunneberg. Får flera barn.

Sanfrid (1874-1958) Dopvittnen från Klofåsen. Han gifter sig 1899 med **Alfrida Andersson** (1875-1958) född på Torp nr 1 Klofåsen och de bor här på Bergsjöhulja till 1904. Får flera barn. (Minst 13 st) Flyttar till Källeryd, Alingsås Landsförsamling. Sedan till Maryd Nilsagården.

Dräng **Nils Bengtsson** (1824-1906) som är Johannes Bengtssons bror. Han flyttar till Bredared 1856.

1901-1943

Ida Maria (1863-1951) se ovan, bosätter sig här med sina gamla föräldrar. Är ogift.

Här bor också från 1906 : arbetare **Gustaf Martin Johansson** (1885-1966) från Alingsås.

Ida Maria och Gustaf Martin bor kvar till i början av 1940-talet. Efter det rivs torpet. Se artikel nedan.

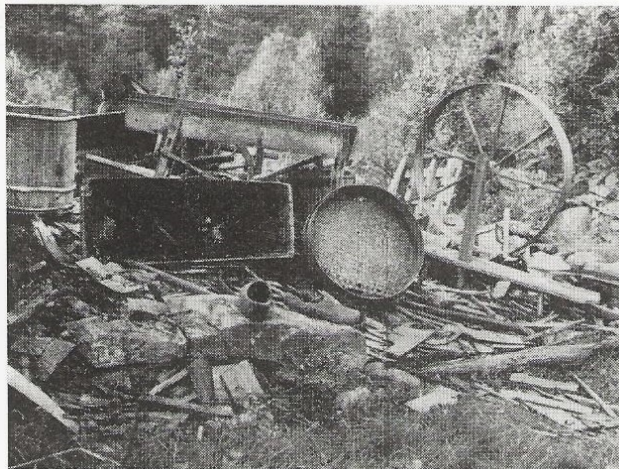
Ida Maria död 1950 i Maryd Nilsagården. Ogift.

Gustaf Martin Johansson död 1966 i Maryds skola. Ogift.

På torpet Bergsjöhöj i Bälinge socken bodde till för sex år sedan en man, och då han flyttade därifrån blevo alla husen nedrivna. Nu finnes endast ruinen av spiselmuren kvar. "Ingen murare i vår tid kan göra maken till det valvet över den vackra öppna spisen", yttrade en kännare av vår gamla allmogekultur då han fick se de här reproducerade bilderna. Titta bara på huru skickligt valvet är hopfogat av natursten! — Då torpets uthus revs, fick inventarierna ligga kvar. På bilden synes bl a. en gammal "långrock" (spinnrock), en "skärkista", på vilken man skar hackelse, ett "baketråg", förfärdigat av en trädstam, "ressel" och bryggkar — föremål som förtjänat att komma på något hembygdsmuseum i stället för att ligga på en vedbacke att förfaras.

På torpet står en gammal synnerligen välväxt och ståtlig en, c:a 10 meter hög. Se bilden! Även den synes gå sin förgångelse till mötes; hela sidan åt norr stod hösten 1949 förtorkad utan ett enda grönt barr.

Torpen försvinna
och gårdar
bli öde.

Ett par bilder från f. d. torpet Bergsjöhöj

Västgötabygden nr 6 1949

Bilderna nedtill: Det välmurade spisvalvet i stugan på Bergsjöhöj. Den ståtliga enen vid Bergsjöhöj.

